

The Pneumatological Aspect of the Interpretation of the Holy Scripture in Biblical Hermeneutics

UDC: 801.73

DOI: <https://doi.org/10.15421/172612>**Orest Bilobram**Ph.D., Assoc. Prof., <https://orcid.org/0000-0003-2831-520X>, orectman@gmail.com

Classical Private University (Zaporizhzhia, Ukraine)

Abstract.

Relevance. For representatives of the Protestant branch of Christianity, the canonical Bible is regarded as the authoritative Word of God. Therefore, regular reading, study, and interpretation of Scripture are considered among the primary aspects of a believer's spiritual life. It is within the pages of the Bible that divine revelation to humanity is contained; thus, the exploration of God's will and its fulfillment is achieved through faithful interpretation of the Scriptures. However, in today's subjective postmodern context, there is a tendency for each reader to develop their own understanding of biblical texts, which may not correspond to the original authorial intent. In such cases, the relevance and authority of the Holy Scripture are compromised, making it impossible to accurately convey God's will to humanity. Since the biblical texts were written by human authors under the inspiration of the Holy Spirit, the pneumatological dimension of biblical interpretation must play a key role in understanding divine revelation.

The purpose. To clarify the perspectives of specialists in the field of biblical hermeneutics regarding the pneumatological aspect in the process of interpreting the Bible. To examine biblical texts concerning the doctrine of the enlightening work of the Holy Spirit on the interpreter's understanding of the original authorial meaning of Scripture.

The results. It has been established that, according to biblical hermeneutics, the role of the Holy Spirit in interpreting the Bible is indispensable. Biblical texts concerning the enlightening work of the Holy Spirit in the process of understanding truth were analyzed. It was revealed that the understanding of truth is possible only for devoted believers who are under the enlightening influence of the Holy Spirit. Conversely, an unbelieving reader who does not believe in God or in the authority of Scripture is deprived of the ability to accurately perceive and interpret the truths of the Bible.

The conclusions. It was determined that within biblical hermeneutics the pneumatological aspect holds fundamental significance, since the Holy Spirit, who inspired the biblical authors, also illuminates contemporary believers in the knowledge of truth, enabling a faithful reception of biblical truth.

Keywords: Bible, biblical hermeneutics, pneumatological aspect, role of the Holy Spirit, interpretation, enlightening work of the Holy Spirit

Пневматологічний аспект тлумачення святого писма в біблійній герменевтиці

Білобрам Орест

Класичний приватний університет (Запоріжжя, Україна)

Анотація

Актуальність. Для представників протестантської гілки християнства канонічна Біблія являється авторитетним Божим Словом. Тому регулярне читання, дослідження та її тлумачення вважається одним із головних аспектів духовного життя вірянина. Саме на сторінках Біблії міститься Боже одкровення людству, тому дослідження волі Божої та її виконання досягається через вірне тлумачення Біблії. Але в сучасному суб'єктивному постмодерністському світі спостерігається тенденція, що в кожного читача може бути своє розуміння текстів Біблії, яке не відповідає авторському задуму. В такому випадку втрачаються актуальність та авторитетність Святого Письма, і неможливість передати волю Божу людству. Так як тексти Біблії були написані людськими авторами під натхненням Духа Святого, тому пневматологічний аспект при тлумаченні Святого Письма має відігравати ключову роль, щоб зрозуміти Божественне одкровення.

Мета. З'ясувати ставлення спеціалістів в області біблійної герменевтики щодо пневматологічного аспекту в процесі тлумачення Біблії. Дослідити тексти Біблії стосовно вчення просвітницької дії Духа Святого на розуміння початкового авторського змісту тлумачем Святого Письма.

Результати. З'ясовано, що згідно біблійної герменевтики, роль Духа Святого при тлумаченні Біблії являється обов'язковою. Проаналізовано тексти Святого Письма стосовно просвітницької діяльності Духа Святого в процесі розуміння істини. Виявлено, що розуміння істини можливо тільки для посвячених вірян, які знаходяться під просвітницькою дією Духа Святого. А невіруючий читач, який не вірить в Бога і в авторитетність Святого Письма позбавлений можливості вірно сприймати та тлумачити істини Біблії.

Висновки. Визначено, що в біблійній герменевтиці пневматологічний аспект має фундаментальне значення, адже Святий Дух, Який надихав авторів для написання Святого Письма, також просвітлює в пізнанні істини сучасних вірян, для вірного сприйняття істини Біблії.

Ключові слова: Біблія, біблійна герменевтика, пневматологічний аспект, роль Духа Святого, тлумачення, просвітницька дія Духа Святого

Стаття надійшла / Article arrived: 12.09.2025

Схвалено до друку / Accepted: 24.10.2025

Вступ.

Пневматологія (від грец. *пнеума* «дух») – це вчення про Святого Духа, Його природу, дію і роль у спасінні та об'явленні. Тому пневматологічний аспект в біблійній герменевтиці полягає в тому, що просвітницька діяльність Духа Святого приводить вірянина до вірного розуміння істини Святого Письма при його дослідженні.

Згідно з біблійною герменевтикою, для вірного розуміння Писання тлумачу потрібно, і знання герменевтичних принципів тлумачення, і духовне просвітлення. І тільки взаємовідношення цих двох складових приведе до правильного тлумачення тексту. Якщо в тлумача немає духовного просвітлення, то застосування одних герменевтичних принципів призведе тільки до інтелектуальних здобутків. Якщо тлумач буде керуватися тільки духовним просвітленням, ігноруючи герменевтичні принципи, то таке тлумачення буде мати зовсім мало спільного з авторським задумом.

Питання впливу пневматології на тлумачення Біблії постійно обговорюється. До тлумача Біблії представники біблійної герменевтики виставляються деякі вимоги. І у зв'язку з цим виникає наступне питання, які існують вимоги до тлумача Біблії? Чи може кожен читач правильно тлумачити Біблію? Чи потрібно тлумачу належати до числа вірян? Яка роль Духа Святого в процесі тлумачення Біблії?

Аналіз попередніх досліджень та публікацій.

Проблематикою пневматологічного аспекту в біблійній герменевтиці переймаються як закордонні дослідники, так і вітчизняні. Ванхузер правильно підмітив: «Визначення ролі Святого Духа в тлумаченні Біблії – проблема давня і широко відома» (Ванхузер, 2007, с. 613). Верклер, коли описує п'ять спірних питань сучасної герменевтики, в одному з питань позначає цю проблему: «Четверте дискусійне питання в сучасній герменевтиці наступне: чи впливають духовні чинники на здатність точно сприймати істини, що містяться в Писанні?» (Верклер, 1995, с. 17). Далі він наводить дві протилежні точки зору в цьому питанні. Перші вважають, що не впливає, тому що, якщо дві людини однаково підготовлені в області герменевтики, то це являється гарантією правильного тлумачення з боку обох. Другі вважають, що, саме, духовний стан тлумача має вплив на можливість вірного тлумачення та сприйняття істини.

В прихильників другої точки зору на рахунок ролі Духа Святого в тлумаченні існує два різних напрямки. Перший підхід полягає в тому, що робота Духа Святого в становленні Церкви являється безперервною, тому Дух Святий відкриває новий зміст в біблійному тексті. Як в день П'ятдесятниці Святий Дух дав Петру побачити виконання стародавнього пророцтва Йоїла в реальних подіях, Він продовжує так само діяти сьогодні, ведучи читачів до нових прочитань, щоб застосувати їх у сучасних обставинах. Прихильники

цієї точки зору вважають, що Дух Святий надає тексту нового змісту, який відрізняється від первісного змісту, тому Писання залишається актуальним на всі віки.

Звичайно, прецеденти в Новому Завіті є, коли новозавітні автори використовують цитати, або парафрази, або тлумачать пророцтва зі Старого Завіту, якби ігноруючи контекст і авторське значення тексту. Але тут потрібно взяти до уваги, що автори Нового Завіту були богонатхненні й Дух Святий, як Автор всього Писання, використовував їх для надання нового прочитання старозавітних текстів. Але сучасні читачі не є богонатхненними тлумачами, тому вони не можуть виходити за рамки первісного змісту тексту, закладеного в нього автором. Це привілей Духа Святого при написанні Біблії. Якщо вивести роль Духа Святого за межі буквального значення тексту, вже закладеного в Писанні, то Верклер попереджає, що в такому випадку не залишиться критерію, за яким можна розрізнити закладений Богом зміст в тексті та особисті інтерпретації, як, ніби дані Духом Святим. «Дійсно, якщо ми введемо визначення просвітлення за ці межі, то у нас не буде логічної ясної підстави для розрізнення Божественного значення, вкладеного в текст, і особистої інтуїції, і доповнень тисячі різних тлумачів» (Верклер, 1995, с. 19).

Другий підхід полягає в тому, що роль Духа Святого в тлумаченні полягає у відкритті вже записаної істини. Дух Святий працює в вірянинові та веде його до розуміння буквального змісту, допомагаючи зрозуміти значення, вже закладене в тексті. Тут потрібно взяти до уваги той факт, що в процесі просвітлення Дух Святий ніколи не виходить за рамки написаного Слова Божого і ніколи не відкриває нової істини, якщо вони не записані в Біблії.

Гіббс так визначає роль Духа Святого в тлумаченні: «Його завдання не полягає в тому, щоб нашептати вірянину парочку містичних секретів, а в тому, щоб видалити всі заслони й перепони, вибудовані з мільйонів наших упереджень. Його справа – прокласти шлях до істини» (Гіббс, 1997, с. 41).

Ванхузер також стоїть на позиції, що роль Духа Святого в тлумаченні полягає не у відкритті нового змісту тексту, а в розумінні вже наявного: «Роль Духа не в тому, щоб надати Слово нового змісту, а в тому, щоб наповнити силою вже присутній зміст» (Ванхузер, 2007, с. 562).

Виходячи з вищевикладеного, роль Духа Святого в тлумаченні полягає в тому, щоб прокласти шлях через суб'єктивізм читача до вірного розуміння тексту, в якому зміст закладений спочатку автором. Тісельтон звертає увагу в цьому процесі на людський фактор і попереджає: «Це не означає, що людські дослідження не мають ніякого значення» (Тісельтон, 2011, с. 374). Ванхузер стверджує, що в тлумача може бути два

смертних гріх: гордіня і лінощі (Ванхузер, 2007, с. 687). Гордість полягає в тому, що тлумач впевнений, що дістався до суті змісту і вважає своє тлумачення абсолютним. Лінощі полягають в тому, що читач залишає спроби почути текст, тобто проводити екзегетичні дослідження. За нього це повинні зробити проповідник, учитель, пастор або Дух Святий. Тому тлумачу потрібно уникати цих двох вад.

Ванхузер стверджує, що читач повинен розвивати в собі чотири чесноти, щоб зрозуміти задум автора – це чесність, відкритість, увага і слухняність (Ванхузер, 2007, с. 558). Чесно визнати свої власні упередження, свою суб'єктивність. Бути відкритим і готовим прислухатися до інших тлумачень, які можуть суперечити його власним. Бути уважним до тексту і до всіх деталей, нічого не упускати в тлумаченні. Бути слухняним тексту, тобто читати його як задумав автор, згідно з жанром. Тільки в такому випадку, тлумач зможе опанувати знаннями, згідно із задумом тексту.

Фі та Стюарт також звертають увагу, що Дух Святий надихає читання Біблії: «Безсумнівно, той же Дух, Який надихнув написання Біблії, може так само надихнути процес її читання» (Фі, Стюарт, 2022, с. 35). Але вони також попереджають, що скрупульозна екзегетика являється складовою тлумачення Біблії. Тому потрібно старанність з боку людини, і просвітлення з боку Святого Духа. Тлумач не може зробити якое тлумачення і приписати все це Духу Святому, якщо воно суперечить первісному змісту. Дух Святий не може Сам Собі суперечити, тому що Він є Автором початкового змісту. Вони роблять висновок, що допомога Духа Святого при тлумаченні Біблії «полягає в тому, щоб допомогти нам виявити початковий задум та скерувати нас, коли ми намагатимемося правильно застосовувати те значення в наших ситуаціях» (Фі & Стюарт, 2022, с. 37).

Осборн також вважає, що пневматологія відіграє ключову роль в процесі тлумачення Біблії: «Просвітництво тлумача – це один із аспектів служіння Духа Святого» (Осборн, 2009, с. 564). Він стверджує, що Дух Святий надає можливість тлумачу зрозуміти тексти Біблії, але не диктує йому значення тексту. Дух Святий помагає читачу Біблії направити всі його здібності на розуміння та застосування Біблії. Але виникає наступне питання, чому один і той же уривок Писання тлумачиться по-різному, якщо тлумачі мають однаковий ступінь духовності. Осборн вказує причину: «Дух дає можливість подолати власну суб'єктивність, щоб зрозуміти Слово, але Він не гарантує, що ми це зробимо» (Осборн, 2009, с. 565).

Тлумачення Біблії повинно супроводжуватися дією Духа Святого. Флюгрант наголошує на наступному твердженні: «Без допомоги Духа Святого неможливо зрозуміти Писання, оскільки Дух Святий

відроджує і просвітлює людину, пояснюючи їй біблійну істину» (Флюгрант, 2025, с. 49). Без допомоги Духа Святого неможливо досягти правильного тлумачення і розуміння тексту. Інтелектуальні пошуки й філософські ідеї можуть привести тільки до невірного тлумачення, але просвітлююча роль Духа Святого має незамінну дію.

Аналізуючи стан біблійної герменевтики в п'ятидесятиріччю середовищі, Мокієнко звертає увагу на її пневматологічну направленість. Описуючи шляхи становлення п'ятидесятиріччю герменевтики автор акцентує увагу на ролі Духа Святого як в процесі написання Біблії, так і в читачів, які є отримувачі послання: «Дух присутній як у читачі тексту, так і в тих, хто слухає, як у авторів, так і в отримувачів» (Мокієнко, 2018, с. 276-277).

Людина сама не може осягнути істини Писання, але якщо їй відкриє Дух Святий, тоді прочитане стає зрозумілим. «Щоб правильно тлумачити Писання, потрібно просвітництво від Самого Господа» (Санніков, 2016, с. 1326).

Результати дослідження.

За часів Старого Завіту не було розуміння про просвітлюючу роль Духа Святого. Але вже тоді один з авторів Писання висловив думку, що Господь може дати розуміння про закон.

Псаломспівець в 118 псалмі так висловив цю думку: «Відкрий мої очі, і хай чуда Закону Твого я побачу!» (Пс.118:18). Цей псалом є шедевром єврейської поезії. В цьому псалмі автор звеличує Божий закон і Мурзін назвав цей псалом як «дивовижний гімн Божому Слово» (Мурзін, 2014, с. 508). У темі вихваляння Божого слова псаломспівець просить милості в Господа відкрити йому очі на чуда закону. Можна сказати, що він просить мудро, неупереджено та уважно підійти до закону Божого, щоб зрозуміти його божественний зміст.

Хоча автор псалма невідомий, і час написання важко встановити, але точно можна визначити, що псаломспівець сподівається на Господа і просить Його про якісь надприродні дії, відкрити духовні очі для розуміння Його закону. Тому вже в Старому Завіті людина сподівалася на просвітлюючу роботу Господа, щоб зрозуміти Божий закон.

За часів Нового Завіту картина змінилася, і про просвітлюючу роль Духа Святого написано набагато більше.

Коли Ісус ще був на землі, Він наставляв учнів, що Він піде, але Отець Небесний пришле їм іншого Утішителя, тобто Духа Святого. «А коли прийде Він, Той Дух правди, Він вас попроведить до цілої правди» (Ів.16:13). Христос мав багато чого сказати своїм учням, але не міг цього зробити, тому що вони не могли цього зрозуміти. Ситуація змінилася після злиття Духа Святого в день П'ятидесятниці. «Місія Духа в Церкві полягає в тому, щоб зміцнювати вірян в пізнанні Бога. Перші християни вірили, що

саме Святий Дух відкриває їм значення Писання» (Санніков, 2016, с. 1369).

Але до дня П'ятидесятниці, після воскресіння Ісуса Христа сталася одна визначна подія. Коли Христос явився своїм учням, то нагадав їм, що Він неодноразово говорив, щоб виконалось усе написаному про Нього в Писанні та «тоді розум розкрив їм, щоб вони розуміли Писання» (Лк.24:45). Потрібно відзначити, що Христос відкрив їх розум до розуміння істини тільки по відношенню минулих подій, щодо Його страждань, смерті й воскресіння. Учні не розуміли, і не бачили в Старому Завіті, що Христу потрібно було постраждати, померти та на третій день воскреснути. Цю думку висловили учні по дорозі в Еммаус: «А ми сподівались були, що Це Той, що має Ізраїля визволити. І до того, оце третій день вже сьогодні, як усе оте сталося...» (Лк.24:21). Для того, щоб зрозуміти Його місію як Спасителя всього людського роду, Христу довелося через надприродну дію відкрити їх розум, щоб вони розуміли істини Старого Завіту про Нього в цьому напрямку. Він їм відкрив, що потрібно Месії постраждати, воскреснути на третій день і бути проповідувано в Його ім'я покаяння і прощення для всіх народів.

Але через декілька днів перед самим вознесінням Ісуса Христа учні поставили питання Ісусу: «Чи не часу цього відбудуєш Ти, Господи, царство Ізраїлеві?» (Дії 1:6). Але це питання наштовхує на думку, що Ісус відкрив їх розум – це просто було тлумачення Ним текстів Старого Завіту і нічого надприродного.

Але насправді – це була надприродна дія тільки стосовно Його страждань. Учні зрозуміли місію Христа щодо Його страждань, але вони не мали бачення всієї картини й також сподівалися на політичне правління Месії. Христос усе своє служіння проповідував про Царство Боже. Вони мислили як всі юдеї, які чекали політичного месію, який позбавить їх від римського ярма. Тобто учні Ісуса протягом всього Його служіння дотримувалися загальноприйнятої серед юдеїв думки про те, що пророцтва в Старому Завіті передбачали політичне правління Месії, а не духовне. Тому вони й поставили це питання, не маючи розуміння про Царство Боже. Але після дня П'ятидесятниці в житті апостолів багато чого змінилося, Дух Святий просвітив їх, наставляв і відкривав істини Писання.

Після дня П'ятидесятниці апостоли почали сміливо проповідувати Євангелію. Перша проповідь апостола Петра після зішестя Духа Святого, рясніє цитатами Старого Завіту, які він наводить на захист поведінки хрещених Духом Святим апостолів і учнів. Він посилається на пророків Йоїля і Давида. Після зцілення кривого біля храму Петро знову говорить проповідь, посилаючись на Мойсея, Самуїла та інших пророків. Промова диякона Стефана перед синагогою, де він захищав свою репутацію, бо його звинуватили, що він говорив проти Бога, закону

і храму, також спиралася на Старий Завіт. Почавши від Авраама, згадав усіх патріархів, Мойсея, Навина, Давида, Соломона, Стефан цитував Старий Завіт. Апостол Павло також багато у своїх проповідях цитував Старий Завіт, щоб довести істинність Ісуса як Месії, та довести істинність доктрин, взятих зі Старого Завіту.

Примітно, що в авторів Нового Завіту інколи простежується певна тенденція: цитуючи Старий Завіт, вони під натхненням Духа Святого могли давати нове прочитання або можна сказати, нове тлумачення старозавітних уривків для новозавітного періоду. Можна сказати, що Дух Святий відкривав їм деякі істини Старого Завіту, яких не бачили спеціалісти в області Писання книжники та фарисеї. Про них відомо, що вони не сприйняли Ісуса як Месію, вони не були під натхненням Духа Святого, тому вони не могли зрозуміти деякі істини, написанні в Писанні.

Наприклад, взяти проповідь апостола Петра, де він цитує Мойсея: «Господь Бог вам Пророка підійме від ваших братів, як мене; у всім Його слухайтеся, про що тільки Він вам говоритиме! І станеться, що кожна душа, яка не послухала б того Пророка, знищена буде з народу» (Дії 3:22-23). Це пророцтво він тлумачить, що воно здійснилося в Ісусі Христі. Але спочатку ці слова (ПЗ 18:15-19), які звучали до ізраїльського народу, мали відношення до наступника Мойсея і виконалися в Ісусі Навині. Ісус Навин в Біблії названий пророком, як і Мойсей. Після руйнування Єрихона Ісус Навин назвав проклятим того, хто відновить і знову відбудує Єрихон (Нав.6:25). Це сталося й автор книги Царств, описуючи цю подію, називає її виконанням пророцтва через Ісуса Навина: «За його днів Хііл з Бет-Елу відбудував Єрихона, на перворіднім своїм Авірамові він заклав його фундаменти, а на наймолодшій своїй Сегівові повставляв брами його, за словом Господа, що говорив через Ісуса, Навиного сина» (1Цар.16:34).

Коли даліше читаємо про історичні події, то справді, непослух Ісусу Навину, призводив до винищення непослушних. Після завоювання Єрихону, Ахан не послухався слів Ісуса Навина і взяв деякі трофеї, які були заклиті. В кінцевому результаті Ахан з усією родиною був побитий камінням (Нав.7:1-26).

Але ці слова Мойсея, які в першу чергу виконалися в Ісусі Навині, апостол Петро під натхненням Духа Святого, дає їм нове прочитання, і застосовує до Ісуса Христа.

Відразу виникає логічне запитання: маючи прецеденти в Писанні, чи можуть сучасні християни під просвітницькою дією Духа Святого давати нове прочитання або нове тлумачення текстів Писання.

Відповідь на це питання буде негативна, тому що написання Святого Письма є прерогативою роботи Духа Святого, Він є Автором Писання. Тільки Дух Святий міг вкласти істини в Старому Завіті й відкрити їх співавторам в Новому Завіті. А

сучасні читачі не є богонатхненними тлумачами. Бо якщо притримуватися на це питання позитивної відповіді, тоді в тлумаченні виникне хаос, у кожного тлумача буде своє розуміння тексту, приписане просвітницькій діяльності Духа Святого. І тоді як розрізнити такі суб'єктивні тлумачення, яке з них вірне, бо зникає всякий критерій для перевірки. Але коли притримуватися критерію авторського задуму в тексті, то тільки в такому випадку можна виявити суб'єктивність тлумача.

Апостол Павло у своїх посланнях також підтримує точку зору, що тільки Дух Святий може відкривати істину. Люди своїм розумом це зробити не можуть. Він писав коринфській церкві: «А нам Бог відкрив це Своїм Духом, усе, бо досліджує Дух, навіть Божі глибини» (1Кор.2:10).

Павло показує, що премудрість Бога, яка міститься в Євангелії, була прихована від початку, але призначена Богом ще до створення світу. Цю премудрість Богу ніхто з володарів цього віку не пізнав. Але нам християнам, які прийняли Духа від Бога (1Кор.2:12), апостол Павло має на увазі себе і коринфян, Дух Святий відкрив ці істини Євангелія.

Апостол Павло далі, розвиваючи свою думку, пише, що «А людина тілесна не приймає речей, що від Божого Духа, бо їй це глупота, і вона зрозуміти їх не може, бо вони розуміються тільки духовно» (1Кор.2:14), тобто невіруюча людина не може зрозуміти істини Божі. Вона може керуватися своїм інтелектом, але позаяк вона не приймає Духа Святого і Його просвітлюючої ролі, їй аж ніяк не зрозуміти тільки своїм розумом істини Божі.

І в кінці Павло робить висновок, що ми, християни, «а ми маємо розум Христів» (1Кор.2:16). Це означає, що християни наділені привілеєм зрозуміти істини Божі, викладені в Писанні, бо Дух Святий їх відкриває. Тому пневматологічний аспект важливий для тлумачення Біблії, не тому, що він генерує зміст тексту, а тому, що він допомагає позбутися суб'єктивізму й зрозуміти зміст, уже присутній в тексті.

У посланні до Ефесян апостол Павло наголошує, що йому відкрита таємниця про «зарядження Божої благодаті» (Еф.3:2-3). Слово «таємниця» в інтерпретації Павла означає Божий задум для історії людства, який був закладений в Писанні, але не зрозумілий і не відкритий пророкам Старого Завіту. Суть таємниці в тому, що язичники можуть отримати спасіння разом з євреями та стати одним Тілом «в Христі Ісусі через Євангелію» (Еф.3:6). І ця таємниця Христа відкрита Духом Святим не тільки апостолу Павлу, а й іншим: «А вона за інших поколінь не була оголошена людським синам, як відкрилась тепер через Духа Його святим апостолам і пророкам» (Еф.3:5). Тільки Дух Святий може відкрити істини, приховані в Писанні.

Апостол Павло, наставляючи Тимофія, пише

йому в посланні: «Розумій, що я говорю. А Господь нехай дасть тобі розум у всьому» (2Тим.2:7). Павло, описуючи складові здорового духовного життя, закликає Тимофія зміцнюватися в благодаті, бути навчальним, бути цілком присвяченим воїном Ісуса Христа, бути цілеспрямованим як атлет, бути працьовитим як хлібороб. При цьому він також закликає ім'я Господа, щоб Він дав розуміння у всьому Тимофію. І в цьому уривку видно, що відкривати істини людям є прерогативою Бога.

Апостол Іван також звертає увагу, що завдяки надприродній дії Сина Божого християни можуть пізнавати істину. «Ми знаємо, що Син Божий прийшов, і розум нам дав, щоб пізнати Правдивого...» (1Ів.5:20). Для того, щоб пізнавати істину, Ісус Христос просвітлює наш розум. Тому християнин може бути впевнений, що під впливом Духа Святого його розум буде просвітлений та здатний сприймати істини Писання.

Тому, згідно Святого Письма, роль Духа Святого в відкритті істини та тлумаченні Писання є обов'язковою і неперевершеною.

Ісус Христос, коли ще був на землі, то пообіцяв учням, що Бог пішле їм Утішителя, тобто Духа Святого, Який наставить їх на всяку істину. Потім після воскресіння Він відкрив розум учнів для розуміння істини Писання. Після дня П'ятидесятниці Дух Святий відкривав істини Писання апостолам, де вони багато цитували Старий Завіт, вказуючи на істини, які не зрозуміли книжники і фарисеї, тому не прийняли Ісуса Христа як Месію.

Завдяки просвітлюючій роботі Духа Святого і сьогодні християни можуть читати Писання та отримувати відкриття істини Писання.

Висновки.

Підсумовуючи результати дослідження, варто зауважити необхідність пневматологічного аспекту в біблійній герменевтиці.

Встановлено, що для вірного тлумачення Писання потрібна просвітлююча робота Духа Святого. Але потрібно відзначити, що відкриття істини Писання є спільною роботою, і Духа Святого, і християнина. Коли християн опанує навичками екзегетичного дослідження тексту Писання, і буде їх застосовувати, тоді Дух Святий буде відкривати істини. Це твердження має відношення тільки до вірян.

Читач відіграє важливу роль в тлумаченні Біблії. Його задача полягає в тому, щоб не привносити своє значення в текст, а знайти оригінальне значення тексту, яке закладено при написанні Біблії. Читач повинен бути духовно відроджений та вірити в Бога. Також з боку читача повинна бути готовність досліджувати текст за допомогою герменевтичних принципів. А найголовніше, читач повинен бути слухняний Духу Святому, Який направляє його до істини. Роль Духа Святого полягає в тому, щоб показати тлумачу вже присутній зміст в тексті, прокласти шлях до істини

через його суб'єктивізм в розумі, а не відкривати нове значення в біблійному тексті, яке не відповідає задуму автора. Просвітлення Духа Святого і застосування герменевтичних принципів є двома складовими, які являються обов'язковими для прихильника біблійної герменевтики.

Щодо невіруючих людей, то вони не зрозуміють духовні істини, вони не зможуть правильно тлумачити Біблію, якщо і будуть застосовувати герменевтичні принципи. Тому, не відроджений духовно і не віруючий в Бога читач, має обмеження, які перешкоджають йому тверезо міркувати про істину, тлумачити Писання, незалежно від вміння застосовувати герменевтичні принципи.

Отже, не кожен читач може правильно тлумачити Біблію. Невіруючі читачі не мають

можливості зрозуміти істину. Тільки читачі, які являються представниками спільноти вірян, мають можливість вірного тлумачення Біблії. При цьому вони повинні вірити в богонатхненність Біблії, як єдиного авторитету істини, і вміти застосовувати герменевтичні принципи.

Відповідно до біблійної герменевтики, до читача, як тлумача Біблії, висуваються певні вимоги, згідно пневматологічного аспекту. Духовні чинники відіграють вирішальну роль в тлумаченні Біблії. Духовне відродження, духовне просвітлення через Дух Святий, тлумачні чесноти та застосування герменевтичних принципів являються обов'язковими. Тільки в такому випадку в тлумача є можливість визначити єдине вірне значення тексту.

БІБЛІОГРАФІЧНІ ПОСИЛАННЯ

- Біблія. (2007). Переклад проф. Івана Огієнка. Київ: Українське Біблійне Товариство.
- Ванхузер, К. Дж. (2007). Мистецтво розуміння тексту. Літературознавча етика та тлумачення Писання. Черкаси: Колоквіум.
- Верклер, Г. (1995). Герменевтика. Принципи та процес тлумачення Біблії. Baker Book House
- Гіббс, К. (1997). Принципи тлумачення Біблії. Навчальний посібник. ICI.
- Мурзін, А. І. (2014). Діалог із православ'ям: Говоріть істину з любов'ю, спостерігаючи за собою. Київ.: ООО «Книгоноша».
- Мокієнко, М. М. (2018). *Феномен п'ятидесятництва* (монографія). Рівне: Дятлик М.
- Осборн, Г. Р. (2009). *Герменевтична спіраль: загальне введення в біблійне тлумачення*. Одеса: Біблійна кафедра.
- Санніков, С. (ред.). (2016). *Слов'янський біблійний коментар*. Київ: Євро-Азійська акредитаційна асоціація; Книгоноша.
- Тісельтон, Е. (2011). *Герменевтика*. Черкаси: Колоквіум.
- Фі, Г.Д., & Стюарт, Д. (2022). *Як читати Біблію та бачити всю її цінність*. Херсон: Таврійський християнський інститут.
- Флюгрант, С. (2025). *Як читати Біблію, не спотворюючи її сенсу*. Вінниця: Твори.

REFERENCES

- Fi, G & Styuart, D. (2022). How to read the Bible and see all its value. Kherson: Taurian Christian Institute.
- Flugrant, S. (2025). *How to read the Bible without distorting its meaning*. Vinnytsia: Tvory.
- Gibbs, C. (1997). Principles of Biblical Interpretation. ICI University.
- Holy Bible, (2007). Translated by Professor Ivan Ohienko. Kyiv: Ukrainian Bible Society.
- Mokienko, M. M. (2018). The phenomenon of Pentecostalism (monograph). Rivne: Dyatlyk M.
- Murzin, A. I. (2014). Dialogue with Orthodoxy: Speak the truth with love, observing yourself. Kyiv.: ООО «Bookseller».
- Osborne, G (2009). *The Hermeneutical Spiral: A Comprehensive Introduction to Biblical Interpretation*. Odesa: Department of the Bible.
- Sannikov, S. (Ed.). (2016). *Slavic Bible Commentary: Modern Evangelical Perspective*. Kyiv: Euro-Asian Accrediting Association; Knyhonosha.
- Thiselton, A. (2011). *Hermeneutics*. Cherkasy: Colloquium.
- Vanhoozer, K. J. (2007). *Is There a Meaning in This Text?* Cherkasy: Colloquium.
- Virkler, H. (1995). *Hermeneutics: Principles and Processes of Biblical Interpretation*. Baker Book House.